

ET NØDFØLGBREV PÅ TURNÉ

av Tore Haga

Enkelte ganger dukker det opp noe uventet av en lite gjennomsett lot. Og hadde det ikke vært for at jeg grov frem mine følgebrev til Bergen da jeg skrev min forrige artikkel, "Etikett-kluss i Egersund og kontroll i Bergen", hadde nok det jeg her skal omtale, blitt liggende lenge enda.

Jeg hadde vel langt bak i hodet et bilde av noe som så ut som et ufrankert følgebrev med håndskrevet Ygre, dog uten noen som helst formening om hvordan dette hang sammen.

Blanket no: 72.

1430 Følgebrev.

Til frimerker.

Hermed en pakke til

Brigadelogen i Bergen

Brigadedistr.

Kobbeveien 10, Bergen

Reiphammen

Vægt: 4 1/2 kilogram.

Guerskø

*) Her angives forsendelsens art (pakke i papir, voksdug eller lærred, kasse o. s. v.).

Decbr. 1906.

Ygre 24/7

Portoen for indenrigske pakker maa forudbetales. Den udgjør for vægt til og med:

1 kg.	30 øre
3	» 50 »
5	» 75 »
5 1/2	» 90 »
6	» 105 »
6 1/2	» 120 »
7	» 135 »

O. S. V.

Vend!

Løkke ved Logens Tingsted, Ygre

2-VIIO7

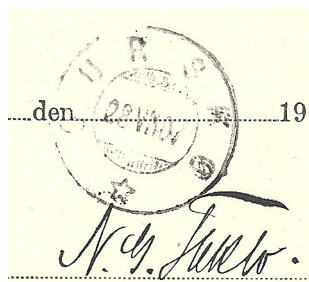
Ved nærmere påsyn nylig kom det for dagen at det nesten skjult av registreringsnummeret 1430 fantes håndskrevet "Nød". Dermed begynte et scenario å rulle seg ut, og her skal jeg forsøke å formidle hvordan jeg oppfatter hendelsesforløpet.

Riktignok er Ygre håndskrevet, men ikke av posttjenesteperson på Ygre, som ifølge Norske Filatelistika ble poststed 1.1.1900. NK Postal II viser at poststedet fikk IIL-stempel med en gang. Den aktuelle pakken til Brigadelogen i Bergen må ha kommet uten følgebrev (ja, pakke og følgebrev ble jo sendt hver for seg, og noen ganger skjedde det feil som medførte at følgebrevet ikke kom i tide eller overhodet ikke). På Bergen postkontor laget man seg så et nødfølgebrev. Ifølge brødrene Aune ble nødfølgebrev introdusert i postreglementet i 1912, fem år etter denne sendingen. Vi kan imidlertid gå ut fra at poststedene uformelt tok de nødvendige grep lenge før formaliseringen i 1912. Posten i Bergen skrev da "Ygre 24/7" og fylte ut avsender og adressat, formodentlig slik det fremgikk på selve pakken. Pakken må ha kommet til Bergen med tog. Sant nok ble Ygre stasjon

ikke åpnet før i 1908, men Bergensbanen var i 1907 åpen for trafikk mellom Bergen og Myrdal (før den ble åpnet i hele sin lengde i 1909). Posten i Bergen hadde vel sine metoder for å kunne fastslå når sendingen gikk fra Ygre. Og vi ser at bergenserne allerede den gangen drev med kontroll-avhaking, som tidligere påvist at de gjorde i 1920-årene.

Så må det ha vist seg at personen som skulle ta imot pakken på vegne av Brigadeløgen, ikke befant seg i Bergen. Med blyant er det tilføyd "Lensm. Moe Adr. Nykrem Leikanger Statlandet", følgebrevet er påført det vanlige Bergen pakkepoststempel 26VII07 og sendt avgårde til Leikanger, Statlandet.

Som man ser, var dette ikke helt vellykket. Det var feil Leikanger. I tillegg til på Statlandet (fra 1921 Stadlandet, skrives tidvis Stadlandet, uttales lokalt Statlandet) har vi et par til. Det eneste som var og er eget poststed, er Leikanger i Sogn (før 1888 kalt Leganger). Det andre er Leikanger (nå kalt Leikong) på Gurskøy, og det var sistnevnte som var rett adresse i dette tilfellet. Det er ikke så langt mellom Stadlandet og Gurskøy, og postpersonalet på de to stedene opplevde nok en del slike feilsendinger. Jeg har sett andre tilfeller mellom disse to og er nokså sikker på at de var godt informert om hverandres forhold, slik at det vanligvis ikke tok lang tid før sendingen igjen var på rett spor. Påtegningen "Gurskø" på forsiden er gjort i en hånd som ligner mye (dog ikke helt) på håndskriften i Bergens-adressen, men dette må være en tilfeldighet. Tidsperspektivet viser at den må være påført på Statlandet.

Til tross for de omtalte vidervedigheter denne sendingen var utsatt for, gikk det egentlig ikke så sakte å få den frem til utleveringsstedet. Avsendt Ygre 24/7, videre fra Bergen 26VII07, stemplet Statlandet noe utydelig, men antagelig 27VII07, og endelig ankommet Gurskø 28VII07 og trolig utlevert samme dag.

Det ble altså ikke Lensm. Moe som signerte for mottak, men vi får tro at N.G. Taklo sørget for at pakken kom rette vedkommende i hende.